

Številka: 320-01-1/2019/5 EPA 571-VIII
Ljubljana, 4. 6. 2019

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05-uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US in 21/13 - ZFDO-F in 81/18-odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) sprejela naslednje

M N E N J E

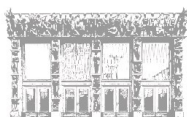
k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona (EZ-1B) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 2. izredni seji 3. 6. 2019 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Komisija **podpira** predlog zakona.

Bistveni razlogi za čimprejšnji sprejem zakona so predvsem v odpravi neskladnosti z EU zakonodajo in uskladitev z odločbo Ustavnega sodišča. Med drugim je EK že vložila tožbo zoper Slovenijo zaradi nepravilnega prenosa Direktive o energetske učinkovitosti stavb, ki zahteva obvezno nameščanje energetskih izkaznic tudi na ne-javnih stavbah, v katerih se pogosto zadržuje javnost. Prav tako je treba v skladu z Direktivo o energetske učinkovitosti spremeniti zakon tako, da se podrobneje predpiše zakonska podlaga za vzpostavitev celovitega nadzora nad energetskimi pregledi. Z navedeno direktivo je treba uskladiti tudi definicijo o učinkovitem daljinskem ogrevanju oziroma hlajenju, saj je pomen manj zahteven, kot je bilo preneseno v prvotno različico zakona. Prav tako je treba zakon uskladiti z novima EU uredbama, ki se nanašata na ukrepe za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom ter vzpostavitev okvira za označevanje z energijskimi nalepkami.

Energetski zakon je treba uskladiti z odločbe Ustavnega sodišča iz leta 2016, ki se nanaša na izplačilo odškodnine za čas od dejanske uporabe nepremičnine zaradi gradnje energetske infrastrukture do izdaje odločbe o razlastitvi oz. ustanovitvi služnosti v javno korist. Predlog zakona vsebuje tudi rešitve za uskladitev s Smernicami za državno pomoč za okolje in energijo 2014-2020. V skladu s temi smernicami se znižuje prag za podeljevanje podpore v obliki zagotovljenega odkupa električne energije iz OVE in SPTE iz 1 MW na 500 kW, kar se v praksi že izvaja. Energetski zakon določa nacionalni energetske koncept (NEK), ki se (počasi) pripravlja, ter državni razvojni energetske načrt (DREN), katerega priprava se še ni

začela. Ker kasneje sprejeta Uredba o upravljanju Energetske unije vsem državam članicam nalaga sprejem nacionalnega energetskega-podnebnega načrta (NEPN), katerega vsebina je praktično identična državnemu razvojnemu energetskega načrtu, se s predlogom zakona namesto DREN uvaja NEPN.

S predlogom zakona se na področju električne energije in zemeljskega plina črta tudi pojem redni cenik, s čimer bo Agenciji za energijo omogočeno, da bo lahko vodila primerjalnik vseh cenikov dobaviteljev in ne samo rednih cenikov, s čimer bo zagotovljena večja pregledanost trga, kar je v dobrobit vseh potrošnikov. Nadalje se zaradi zaščite odjemalcev izrecno določa, da je zavajajoč in nepošten način prodaje električne energije in zemeljskega plina prepovedan tudi preko akviziterjev. Prav tako se črta naštevanje sistemskih storitev, ki jih zagotavlja ELES. V skladu z uredbo GDPR se dodaja ustrezna zakonska podlaga za obdelavo osebnih podatkov v sistemu naprednega merjenja in omogoča obdelavo 15. minutnih merilnih podatkov s strani operaterjev. K ureditvi tega področja je že 2017 pozvala Informacijska pooblaščenka. Z vidika spodbujanja sončnih elektrarn se daje zakonska podlaga za sprejem uredbe, s katero bo Vlada določila vrsto naprav za proizvodno električne energije iz OVE in soprodukcije toplote ter električne energije, za katere ni potrebno gradbeno dovoljenje (namestijo na ali ob obstoječi objekt). Prav tako se s predlogom zakona predpisuje zakonska podlaga in temeljna pravila za samooskrbo z električno energijo, proizvedeno iz OVE. Medtem ko z državnimi naložbami upravlja SDH, Vlada v skladu z Energetskim zakonom upravlja kapitalske naložbe s področja energetike - ELES d.o.o., SODO d.o.o. in Borzen d.o.o.. S predlogom zakona se dodaja pravna podlaga, da bo resorno ministrstvo prevzelo tudi upravljanje s Plinovodi d.o.o., ko bodo za to izpolnjeni pogoji (zadosten delež države v družbi). V noveli zakona se določa tudi strožja kazen za neizpolnjevanje zakonske obveznosti uporabe biogoriv v prometu, saj sedanja prenizka sankcija ne stimulira distributerjev k doseganju ciljev na področju OVE.

Kot ugotavlja komisija, Agencija za energijo podpira predlog zakona tako z vidika preprečitve kaznovanja Slovenije zaradi tožbe EK kot z vidika drugih potrebnih sprememb, ki so potrebne za delovanje agencije, npr. pravna podlaga za zbiranje in obdelavo osebnih podatkov v sistemu naprednega merjenja; rešitve na področju nujne oskrbe in samooskrbe, ki je eden pomembnih ukrepov za prehod na čisto energijo. Ukinitev pojma »redni cenik« bo prispevala k še večji transparentnosti in primerljivosti vseh ponudb na energetskega trgu ter pripomogla k vodenju primerjalnika vseh cenikov.

Komisija je podprla predlog zakona in nanj ni imela pripomb, so pa državni svetniki v razpravi glede posameznih zakonskih rešitev in veljavne zakonske ureditve področja energetike izpostavili naslednja vprašanja in stališča, na katera so dobili odgovore predstavnikov Ministrstva za infrastrukturo in Agencije za energijo:

- V zvezi z obvezno namestitvijo energetske izkaznice v nejavnih stavbah, v katerih se pogosto zadržuje javnost, se je postavilo vprašanje definicije pojma »pogosto« oziroma ali bodo ti objekti določeni s podzakonskim aktom. Kot je bilo pojasnjeno, pojem »pogosto« ni opredeljen niti v EU direktivi niti v zakonu, ampak bo po vzoru javnih stavb, ki so določene s številkami iz klasifikacije vrste objektov, tudi za nejavne stavbe določen tip objektov (npr. hoteli, gostinski objekti, itd.), ki bodo morali imeti na vidnem mestu nameščeno energetske izkaznico.

- Glede širitve nabora upravičenih vlagateljev vlog na razpise Agencije za energijo za dodelitev sredstev iz podporne sheme za OVE in soproizvodnjo z visokim izkoristkom je komisija zanimala delovanje promotorjev - ali bodo vnaprej določeni (seznam) ali gre za individualno iniciativo v smislu promotorstva. Člani komisije so bili seznanjeni, da so promotorji prepuščeni trgu. Medtem ko se lahko lokalne skupnosti, če imajo več potencialnih lokacij za sončne elektrarne, samostojno in brez promotorjev prijavijo na razpis Agencije za energijo za vstop v podporno shemo, pa je v primeru manjših skupnosti (npr. krajevna skupnost) z manjšimi površinami potencialnih lokacij smiselno sodelovanje s promotorji.
- Medtem ko zakonodaja nalaga obveznost uporabe biogoriv v prometu se postavlja vprašanje njihovega vpliva na ustreznost delovanja motornih vozil. V zvezi s to dilemo je bilo članom komisije pojasnjeno, da na ravni EU standardi dopuščajo mešanje 7 % biodizla v dizel, pri čemer vsi proizvajalci avtomobilov zagotavljajo, da taka mešanica ni problematična, problem pa lahko nastane, če se biodizel primeša dizlu slabše kvalitete.

Z vidika omejenosti kmetijskih (njivskih) površin in nizke stopanje samooskrbe s hrano komisija opozarja, da bi morali v Sloveniji omejiti oz. preprečiti pridelovanje biogoriv iz kmetijskih surovin (oljne ogrščice). Slovenska kmetijska politika mora biti usmerjena v pridelavo hrane in ne energentov.

- Ob podpori spodbujanja gradnje sončnih elektrarn z namenom večje samooskrbe se postavlja vprašanje njihove požarne varnosti oz. pravilnega gašenja objektov s sončno elektrarno (znanje gasilcev). Kot ugotavlja komisija, imajo danes gasilci ustrezna znanja, poleg tega so se standardi zaostri tako, da sončne elektrarne ob odklopu iz omrežja ne proizvajajo več električne energije in zato danes ni več bojazni za morebitne nevarnosti v primeru gašenja.
- Lastniki sončnih elektrarn s pozitivno bilanco višek energije ne morejo prodati v omrežje, ampak jo lahko le porabijo, kar ne spodbuja varčevanja z energijo. Kot je bilo pojasnjeno, imamo več načinov spodbujanja gradnje sočnih elektrarn: a) v primeru t.i. samooskrbe (sončna elektrarna na individualni stavbi za lastne potrebe) zakon ne bo več določal, da se morebitni višek brezplačno odda v omrežje, ampak bo to predmet pogodbe z dobavitelji električne energije; b) v primeru podporne sheme pa investitorji v sončno elektrarno, ki se javijo na razpis Agencije za energijo, oddajajo električno energijo v omrežje. Pri tem se nabor upravičencev razširja na promotorje, s čimer bodo do podpor dostopali tudi manjši investitorji, ki imajo registrirano dejavnost.

V zvezi z opozorilom, kje je smisel, da morajo biti individualne hiše s sončnimi elektrarnami priključene v omrežje, če se na koncu elekrika v omrežje odda neodplačno, je bilo pojasnjeno, da mora biti sončna elektrarna za samooskrbo priključena na notranje nizkonapetostno instalacijo objekta, ki mora imeti merilno mesto. Na lokacijah brez javnega omrežja ima stavba lahko sončno elektrarno, vendar ne zapade pod mehanizem samooskrbe, ki omogoča, da v času, ko ni sonca, kupuješ električno energijo iz omrežja, ko pa je sonce, uporabiš električno za lastne potrebe oz. višek oddajaš v omrežje (na letni ravni se poraba električne energije in dajatve poračunajo).

- Na vprašanje o pripravljenosti Slovenije na porast porabe električne energije ob načrtovani večji prodaji električnih avtomobilov in rabi toplotnih črpalk je bilo pojasnjeno, da v Sloveniji novih elektrarn, razen sončnih in počasne dinamike izvajanja projektov na Srednji in Spodnji Savi, ne gradimo, smo pa z daljnovodi dobro povezani s sosednjimi državami, s čimer dosegamo velike kapacitete na mejah. Ob tem se načrtujejo polnilnice za električne avtomobile, ki bodo polnile avtomobile v času, ko bo elektrika na voljo (ponoči iz NEK in podnevi iz morebitnih viškov sončne energije). Dodatno je bilo pojasnjeno, da pričakovana večja poraba električne energije ne zahteva samo večje stopnje proizvodnje elektrike, ampak je nujna ustrezna zmogljivost omrežja. V prehodni fazi elektrifikacije prometa izvaja Agencija za energijo test s pilotnimi tarifami, kako premakniti porabo oz. konice v čas, ko je omrežje manj obremenjeno (vzpostavljanje trga s prožnostjo) ali se proizvaja višek energije. S tem se bo vsaj začasno odložila potreba po investiciji v konvencionalna omrežja, ki pomenijo časovno in stroškovno veliko obremenitev.

Komisija se strinja, da so omrežja z vidika trenutne proizvodnje električne energije pomembna, vendar so z vidika doseganja ciljev na področju OVE v bruto končni rabi energije ključne spremembe izvora energije v smeri čistejše energije. V zvezi s tem je predstavnica Agencije za energijo opozorila, da ne smemo razmišljati le o spodbujanju proizvodnje, ampak kako učinkovito integrirati to proizvodnjo v sistem, kar pa je vloga distribucijskih omrežij.

- Na vprašanje o oceni ekološke nespornosti sončnih elektrarn in kaj se bo zgodilo z odsluženimi sončnimi elektrarnami je bilo pojasnjeno, da njihova izgradnja in delovanje pušča ekološki odtis, vendar v celotni življenjski dobi proizvedejo več energije kot jo je bilo potrebno za njihovo proizvodnjo. Njihova življenjska doba je dolga in zaradi dragocenih sestavnih elementov (silicij) ne končajo nenadzorovano na odlagališčih, ampak se reciklirajo.
- Z vidika energetske učinkovitosti in svetlobnega onesnaževanja je nujno preveriti veljavno ureditev glede cestne razsvetljave, saj se v praksi dogaja, da je treba pri gradnji oz. obnovi ceste/pločnikov zgraditi cestno razsvetljava, ki pa je na določenih odsekih ne bi potrebovali.

* * *

Za poročevalca je bil določen podpredsednik komisije Samer Khalil.

Sekretarka
Meta Štembal, l.r.

Predsednik
Dušan Strnad, l.r.